

Mitt Romney, candidat conservador a la presidència dels EUA.

L'estranya religió de Mitt Romney

El candidat a la presidència dels Estats Units d'Amèrica, Mitt Romney, és mormó i això incomoda una mica els republicans més devots. Què és el que representa l'essència de la seua fe?

Durant disset anys, Sal Velluto va ser un fill modèlic per als seus pares catòlics. No fumava i gairebé no bevia. El diumenge anava a missa i també participava en un grup juvenil catòlic. Era un adolescent com el que tots desitjaven tenir a la ciutat portuària de Tarent, al sud d'Itàlia. Però de colp i volta va passar de ser un jove model a un rebel.

No és que entrara al partit comunista o que formara una banda de carrer, sinó que va abandonar la casa dels seus pares i la seua Església Catòlica i va canviar les seues creences seguint els passos d'un amic seu. Sal Velluto es va convertir al mormonisme.

Des del 1984, Velluto viu al lloc on els mormons van construir la seua

Jerusalem, la capital mundial d'aquesta curiosa religió, a l'oest dels Estats Units, a Salt Lake City. Avui té 56 anys i és casat amb una mormona. Tenen quatre fills i gaudeixen d'una vida feliç, i tot açò, segons ell, té molt a veure amb la seua religió. "Fa que la meua vida vaja pel bon camí. Em sent com si estiguera dalt d'un turó i poguera calmar tot el desordre que hi ha allà baix."

Des del punt de vista dels mormons, això que va passar a l'italià Sal Velluto fou un colp de sort, una prova que demostra que ja no és només a Àfrica o a l'Amèrica Llatina, sinó que fins i tot a l'Europa secular encara hi ha ànimes que es poden salvar. Als Estats Units, amb sis milions de creients, aquesta religió s'ha convertit en una força. Però

és una força silenciosa, perquè els mormons fan tant com poden perquè tot allò que tinga a veure amb la seua creença passe desapercbut.

Tanmateix, fa poc, casualment, s'ha fet públic que l'actor Ryan Gosling (*Els idus de març*) va créixer en una família mormona, i que l'escriptora Stephanie Meyer (*Crepuscle*) és mormona, igual com la cantant Gladys Knight. També són mormons el director de la cadena d'hoteles Marriott, el fundador de l'aerolínia JetBlue Airways i el general Brent Scowcroft, conseller de Seguretat Nacional de la Casa Blanca durant l'administració Bush. I, és clar, també ho és el candidat a la presidència Mitt Romney, que vol fer fora de la Casa Blanca Obama.

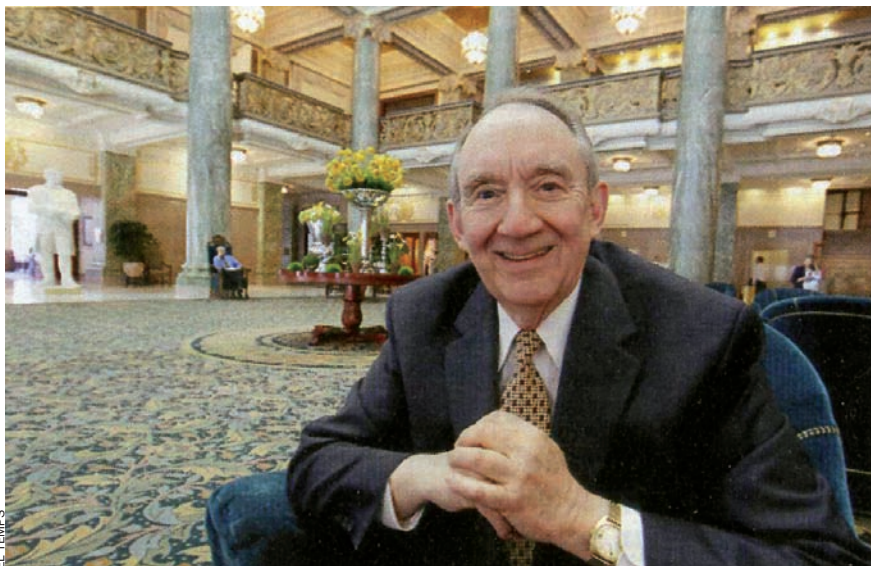
Romney també sol ser discret respecte a les seues creences. Podria contar moltes coses sobre el mormonisme com a fe i com a forma de vida. Tal com exigeix la seua religió, va passar dos anys i mig a Bordeus i a París com a missioner. Per això parla bastant bé el francès.

La família Romney pertany a l'església mormona des de fa moltes generacions. El rebesavi de Mitt va viure a Mèxic, a la petita ciutat de Galeana, i tenia cinc dones (en aquell temps la poligàmia formava part dels costums mormons). El pare de Romney també hi va nàixer i va arribar als Estats Units a cinc anys. Actualment Mitt Romney encara té cosins i cosines a Mèxic.

Mitt i la seua dona, Ann, tenen cinc fills que també han crescut seguint les tradicions mormones. Entre aquestes tradicions, hi ha vesprades en família en què es lligen passatges del *Llibre del Mormó*, la Bíblia dels mormons. La família Romney és una típica família mormona: coneixen la seua Bíblia, són una família nombrosa, protegeixen el nucli familiar... A més a més, Romney fa de bisbe llec. És evident que la seua fe és molt important per a ell.

Tots aquests detalls es poden trobar a la biografia del candidat. Tanmateix, Romney defuig de parlar sobre les històries de la seua família i la poligàmia dels seus avantpassats. Després de pensar-s'ho molt, es va lliurar tant a la seua església que aquests últims dos anys hi ha esmerçat 4,1 milions de dòlars.

Sal Velluto és un fervent seguidor de Romney. Ha portat un ordinador portàtil i mostra una selecció de la seua obra. A la pantalla comencen a aparèixer fragments de còmics plens de figures vigoroses, versions de Superman, Batman, Spiderman o Thor. És un dibuixant molt ocupat. Ara il·lustra un llibre i treballa per a unes quantes revistes. Però també fa campanya electoral per a Romney. El dibuixa com si fora Superman i les acusacions li rebotaren com bales. Els seus dibuixos es poden comprar per internet i els diners que es recullen van destinats a la campanya electoral. A hores d'ara, Velluto i els seus companys ja han reunit la imponent suma

Richard Hinckley

de 560.000 dòlars.

De la mateixa manera que Velluto, els oligarques i els inversors del Partit Republicà creuen que Mitt Romney és el millor candidat. Però Romney no té un camí planer. Va ser un home de negocis amb èxit i va ser qui va salvar els Jocs Olímpics d'Hivern del 2002 de la corrupció del funcionariat. Després d'això, l'estat liberal de Massachusetts el va escollir governador. És ric, devot i flexible. Qui pot tenir res contra un candidat com aquest?

Doncs probablement els baptistes i els evangelistes, que han format un

bastió als estats del sud i, amb això, han fet del Tea Party una fortificació de conservadorisme als Estats Units. Junts, formen una majoria dins el Partit Republicà i tots desconfien de Romney perquè és un mormó. Segons els tradicionalistes, els mormons com ell no són cristians, perquè afirmen que Déu era una persona i que totes les persones poden arribar a ser Déu. Segons els tradicionalistes, els mormons no poden trobar mai la vida eterna, sinó que estan condemnats a la mort eterna.

Tanmateix, això és teologia i, en realitat, té molt poc a veure amb la política. Una vegada va haver-hi un president republicà que es va envoltar de mormons. Aquest president va ser Ronald Reagan, la icona dels conservadors dels Estats Units. Entre els seus ministres, ambaixadors i consellers hi havia molts creients de "l'Església de Jesucrist dels Sants dels Darrers Dies", com l'anomenen els mormons. Eren pertot arreu i ningú no en va dir res.

No obstant això, Romney és massa prudent sobre les seues habilitats professionals, per culpa de la influència que exerceix en ell la seua fe. Els seus companys l'animen a començar a parlar de les seues creences, de la història de la seua família a Mèxic, de la poligàmia que abans era habitual, de la seua religió i la relació que té amb els Estats Units, amb l'objectiu d'aconseguir que els republicans devots facen les paus amb ell.

Il·lustració de Sal Velluto.

Si Romney fora membre d'una església protestant tradicional, les primàries ja s'haurien acabat. Però d'aquesta manera s'han allargat, fins i tot quan Rick Santorum, l'únic contrincant seriós que tenia, ha abandonat la cursa. Els rivals restants, els ultraconservadors Newt Gingrich i Ron Paul, no tenen cap possibilitat, però així i tot continuen lluitant per la candidatura. A més, els devots del partit probablement esperen que al darrer segon Sarah Palin, la Joana d'Arc blanca dels conservadors dels Estats Units, pugui al seu cavall i derrote els mormons.

John F. Kennedy fou el primer president catòlic. Barack Obama és el primer president negre. Podria ser que el mormó Romney aconseguira ser el candidat republicà?

“Sabem els prejudicis que la gent té contra nosaltres”, comenta Richard Hinckley, “però no hi respondrem”. Hinckley seu al sofà de la seua oficina. Parla alemany perquè de jove va fer de missioner per a la seua església a la regió del Ruhr. Té davant una carta impecable que l'alcalde d'Essen li va escriure el 1962.

Era una invitació a una xicoteta entrevista al seu despatx. Les frases amables que hi havia escrites a la carta van ser una esclatxa d'esperança en la seua vida de missioner, “que fins en aquell moment havia consistit gairebé només en rebuig, repudi i negatives”, diu Hinckley.

El mormonisme és una religió jove. No té pas 2.000 anys, ni tan sols arriba 200, i està acostumada a l'hostilitat. La família Hinckley pertany a la noblesa antiga d'aquesta fe. El seu rebesavi es va unir el 1839 amb Joseph Smith, el profeta fundador del mormonisme. A la ciutat de Nauvoo, a Illinois, van sorgir les primeres grans colònies i el primer gran temple mormó, i va ser també en aquella zona on el 1844 hi hagué el gran desastre per a la nova religió: una turba va assassinar Joseph Smith a l'edat de 38 anys.

Smith era un llaurador pobre que amb prou feines si sabia llegir i escriure. Afirmava que primer se li havien aparegut Déu i Crist, i més tard l'àngel Moroni li havia ensenyat el lloc on s'amagaven unes planxes d'or en què es descrivia la nova religió en egipci

Joseph Smith, fundador del mormonisme.

antic. Les havia traduïdes per ordre divina amb “ulls profètics”.

El 1830 va aparèixer el *Llibre del Mormó* i el nou culte va començar a rebre adeptes amb una rapidesa sorprenent en aquella època de turbulència religiosa, en la qual també van sorgir els moviments adventistes, els testimonis de Jehovà i el pentecostalisme. Els historiadors anomenen aquest fenomen *el segon gran despertar d'Amèrica*, la revolució religiosa que va tenir lloc cinquanta anys després de la revolució política.

Smith va animar els adeptes com el rebesavi de Hinckley a construir una nova Jerusalem per a preparar la nova avinguda de Jesucrist. Els mormons eren uns colons treballadors, van crear un col·lectiu laboral i una comunitat per a pregar, s'ajudaven els uns als altres i creien que eren els escollits. Amb la seua estranya religió van despertar la ira i l'enveja dels creients d'unes altres religions, com ara els metodistes, els baptistes o els presbiterians. Per tal de venjar-se'n, els creients de les altres religions els van cremar els temples i les cases, van omplir de quitrà i plomes els arrogants mormons i els van fer fora, primer de Missouri i després d'Illinois.

“Els nostres avantpassats no tenien la intenció de portar a terme cap reforma com havia fet Martí Luter, perquè creien que, des de la resurrecció de Crist, totes les esglésies eren corrompudes. Volien redreçar el cristianisme original. Aquesta era la seua Restauració”, conta Richard Hinckley amb una impassibilitat orgullosa. A més, com

que en l'antiga llei jueva la poligàmia era permesa, també va passar a ser un dels costums d'aquesta nova religió sincrètica. El besavi de Hinckley tenia dues dones. Joseph Smith en tenia moltes més: entre 33 i 44, les fonts encara no s'han posat d'acord.

A la família Hinckley, qui va arribar més lluny va ser el pare Gordon. Va ser el president dels mormons, el número u, el papa d'aquesta església, el successor del profeta Joseph Smith, i suposadament també comptava amb uns dons especials. “Déu encara es comunica amb els nostres profetes –afirma Richard, el fill–, això no ho ha deixat de fer.”

Gordon Hinckley tenia 84 anys quan es va convertir en un profeta. Els mormons han estructurat una gerontocràcia, perquè cadascun dels vells del cercle íntim dels alts càrrecs, al consell dels Dotze Apòstols, arriba al poder. Gordon Hinckley va morir a 97 anys. Li ha succeït Thomas Monson, que ara en té 84.

L'església mormona té una organització democràtica. Tots els llecs poden exercir-hi qualsevol càrrec, no hi ha cap casta sacerdotal. Richard Hinckley ha arribat a ser bisbe, que és el responsable de diverses comunitats, i president de l'Església, que és el següent nivell més alt en la direcció. Es va haver de conformar amb aquest càrrec. Ell diu que ja li està prou bé.

Richard Hinckley està content amb la seua fe: “Mentre els valors al món continuen movent-se, la meua església es mantindrà ferma com una roca, inamovible”, diu per a acomiadar-se.

Sí, l'església és realment ferma i inamovible, tot un monument dedicat a l'egocentrisme, afirma Will Bagley, un home no gaire alt, amb un bell somriure. És historiador, ha escrit desenes de llibres sobre la colonització de l'oest dels Estats Units i, en la majoria, dedica una gran part a les llegendes sobre els mormons.

“Sóc un mormó fora de servei”, diu Bagley, i deixa anar una gran rialla. Va créixer en una família mormona una mica més liberal. “Quan tenia catorze anys la meua mare em va subornar amb un grapat de dòlars perquè llegira el *Llibre del Mormó*. Jo sentia debilitat per la mitologia grega, però alguna cosa dins meu era contrària a

Temple dels mormons a Salt Lake City,
a l'estat de Utah (EUA).

RONALD S. WOAN

la superstició. Després vaig llegir les observacions de Mark Twain sobre els mormons. Twain deia que el *Llibre del Mormó* era cloroform imprès. I jo creia que tenia raó.”

Bagley afirma que Joseph Smith era un geni religiós perquè havia “creat el Déu dels nord-americans” que va permetre als fidels de convertir-se en déus. “Hi ha res més nord-americà que la creença en el progrés etern?”, demana Bagley.

Bagley ha tingut molt d'èxit amb els seus llibres perquè ha sabut desmitificar els mormons i els ha donats reconeixement. Ell els veu com uns utòpics i revolucionaris socials, perquè Smith i els seus seguidors volien canviar el món, no solament interpretar-lo. “Eren superbs i vanitosos i es feien odiar a les ciutats on s'establiren. Contaven als habitants d'allà on anaren que havien arribat directament des de l'antiga Israel

i que Déu els havia concedit aquella terra. És clar que aquestes idees no van ser gaire ben rebudes. A més a més, tampoc no eren comerciants d'esclaus. Això tampoc no ho van rebre gaire bé”.

Bagley anomena les expulsions dels mormons que hi hagué a mitjan segle XIX “la primera guerra civil nord-americana”. Però no es van deixar expulsar sinó que van contraatacar. “Va haver-hi matances a tots dos bàndols”, comenta Bagley. I en algun moment els mormons van començar a entendre l'hostilitat com una distinció.

Es van desplaçar cap a l'oest fins que van arribar a una vall amb un llac de sal on desembocava un riu que van batejar amb el nom de Jordà, seguint l'exemple de l'antiga Israel. La ciutat era envoltada per una cadena de muntanyes on van erigir un temple i un lloc de reunió. Això era el 1847. Llavors hi havia indis, però no hi havia

cap colonitzador, a banda d'ells. Salt Lake City, el seu Sió, s'ha convertit en una ciutat que no sembla una ciutat nord-americana per la tranquil·litat i la netedat que s'hi respira.

La utopia religiosa ha passat a ser una institució. Això no obstant, el mormonisme encara no s'ha adaptat completament al corrent principal del protestantisme, que impedeix l'entrada d'aquesta estranya teologia. Per tant, els mormons encara són sospitosos, sobretot per a la competència cristiana, per bé que viuen d'una manera tan conservadora i patriòtica com els evangelistes o els baptistes. “Ara la qüestió és quan podran signar la pau els devots nord-americans amb els devots mormons”, diu Will Bagley.

Gerhard Spörl

© Der Spiegel

Traducció d'Adel Abugren